

ЩОДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ БЕЗПЕКИ НА АВТОМОБІЛЬНОМУ ТРАНСПОРТІ ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ

Микола Миколайович ГРИБАН,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0009-0002-8666-5275>*

У психології потребу в безпеці (бажання людини уникнути хвороб і травм, зберегти здоров'я та працездатність, уникнути посягання на її власність тощо) віднесено до первинних потреб людини. Отже, згідно з психологічним підходом безпека являє собою не лише одну з основних потреб людини, але також виступає умовою її нормального розвитку, самореалізації, активної життєвої позиції, участі у житті суспільства тощо [1, с.38–39].

Відповідно до точки зору Н. Г. Плахотнюка поняття «безпека» в сучасному світі «є дуже популярним і вважається доступним на інтуїтивному (підсвідомому) рівні, але наукове дослідження його суті та змісту не було повністю проведене. Існує багато дискусій та різних підходів до визначення та розуміння таких базових понять, як «національні інтереси», «національна безпека», «військова організація держави» та інших критеріїв і методів оцінки безпеки, які характеризують та відображають потенційні небезпеки» [19, с.90]. Тож, узагальнює науковець, «безпека – це стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства і держави від зовнішніх та внутрішніх загроз» [2, с. 90].

Отже, безпеку на рівні загального розуміння ми тлумачимо як певний стан організаційно-управлінського, нормативно-правового, соціально-економічного, ціннісно-ідеологічного забезпечення діяльності окремого суб'єкта (особи, організації, регіону), за якого будуть зменшені та/або усунені загрози для даного суб'єкта, у тому числі і загрози для національної безпеки на рівні держави.

Л. Веселова до основних складових сфери безпеки дорожнього руху відносить: «технічний стан транспортних засобів; дорожні умови; нормативно-правове забезпечення; організацію дорожнього руху; стан підготовки, культури та правосвідомості учасників дорожнього руху; професіоналізм та координацію діяльності суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху» [3, с. 9].

Представники нідерландської наукової думки D. Tselentis, E. Paradimitriou, P. van Gelder констатують, що останні дослідження безпеки на транспорті зосереджені на обробці великої кількості доступних даних за допомогою інтелектуальних систем, щоб зменшити кількість аварій для користувачів транспорту. Дослідники зауважують, що задля вирішення проблем безпеки та підвищення ефективності транспортних систем було розроблено кілька додатків машинного навчання (ML) і штучного інтелекту (AI). Водночас науковці описують зростаючий інтерес транспортних дослідників і практиків до застосування штучного інтелекту для прогнозу-

вання аварій, виявлення інцидентів/збоїв, допомоги водієві/оператору чи маршруту, а також проблем оптимізації [4].

Отже, сутність безпеки на автомобільному транспорті загального користування як об'єкта нагляду (контролю) можна розкрити крізь такі особливості: особлива мета та перелік завдань, які стоять перед забезпеченням безпеки на автомобільному транспорті загального користування; нерозривний зв'язок з новітніми соціально-економічними, урбанізаційними реаліями та підходами до розуміння транспорту; спрямованість на модернізацію громадського транспорту, розвиток вуличної мережі з урахуванням забезпечення її пріоритетів; адаптація міського простору до пересування вразливих учасників дорожнього руху

Список використаних джерел:

1. Радіонов І. І. Кримінальна відповідальність за бандитизм: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2004. 205 с.
2. Плахотнюк Н.Г. Інститут президентства в Україні: конституційно-правовий аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Київ, 1999. 19 с.
3. Веселова Л. Ю. Адміністративно-правові гарантії безпеки дорожнього руху: автореф. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Одеса, 2016. 21 с.
4. Tselentis D., Papadimitriou E., van Gelder P. The usefulness of artificial intelligence for safety assessment of different transport modes. *Accident Analysis and Prevention*. 2023. № 186. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0001457523000817>.